

NEWS FACTS | door de redactie

CULTURAL AI LAB: SAMENWERKING OM AI-TOOLS TE ONTWIKKELEN

Het Centrum Wiskunde & Informatica, het KNAW Humanities Cluster, de Koninklijke Bibliotheek, het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid, het Rijksmuseum, TNO, de Universiteit van Amsterdam en de Vrije Universiteit Amsterdam hebben hun krachten gebundeld in het Cultural AI Lab. Gezamenlijk gaan zij de mogelijkheden van AI inzetten voor cultureel onderzoek en 'de techniek' bewustmaken van de culturele context.

Schilderijen, manuscripten, foto's, video's, krantenartikelen – erfgoedinstellingen hebben een enorme rijkdom aan gedigitaliseerde collecties. Artificial intelligence (AI) speelt een belangrijke rol in het analyseren en toegankelijk maken van die collecties. Met Cultural AI wordt een brug geslagen tussen culturele erfgoedinstellingen, geesteswetenschappen en informatica. Data en informatie van betrokken erfgoedinstellingen en technische kennis vanuit onderzoekinstellingen vormen de basis voor het ontwikkelen van AI-tools die recht doen aan de complexiteit

van menselijke cultuur en die toegepast kunnen worden binnen de erfgoedsector in Nederland. Alle onderzoeken hebben hierop betrekking en hebben als doel AI-technologie meer bewust te maken van culturele contexten én culturele instellingen te laten aansluiten bij 'state of the art' AI-onderzoek in Nederland. De huidige en toekomstige onderzoeken binnen het Cultural AI-initiatief worden verdeeld over de betrokken instellingen. De promovendi en postdocs zullen in eerste instantie vier jaar aan een onderzoek werken binnen de betrokken erfgoedinstellingen.

De eerste vijf projecten van het Cultural AI Lab zijn:

AI:CULT – Culturally aware AI

Geautomatiseerde analyse en verrijking van objectbeschrijvingen in museumcollecties met behulp van AI. Het doel is om op een transparante en inclusieve manier AI binnen het cultureel erfgoed in te zetten, waarbij de gebruiker de controle behoudt en gemaakte wijzigingen geïnspireerd op AI-onderzoek inzichtelijk worden gemaakt.

SABIO – the SociAI Bias Observatory

Geautomatiseerde analyse van collectiebeschrijvingen in museumcollecties om zo koloniale terminologie op te sporen. Dit onderzoek brengt de culturele bias in collecties in kaart en actualiseert de informatie zonder daarbij de bestaande collectiedata te overschrijven.

Better Informing Citizens about Current Debates

Geautomatiseerde analyses van hedendaagse debatten in de pers met als doel een tool te ontwikkelen die het mogelijk maakt om de kwaliteit van online debatten te evalueren en te verbeteren.

RE-FRAME

Analyse van de context en framing in online journalistiek. Onderzocht worden het hergebruik van bronnen en de rol die deze spelen in de constructie van audiovisuele journalistieke vertellingen door middel van inhoudsanalyse en (action-based) productieanalyse.

Researcher in Residence Programma Cultural AI

Externe onderzoekers kunnen met de data van de Koninklijke Bibliotheek onderzoeken voorstellen rond de thema's van het Cultural AI Lab. In 2021 werkt de KB samen met onderzoeker Simon Kemper (Universiteit Leiden) aan een project rond het lokaliseren van entiteiten (personen, plaatsen en organisaties) in de meertalige koloniale gedigitaliseerde kranten met behulp van verschillende AI-taalmodellen.